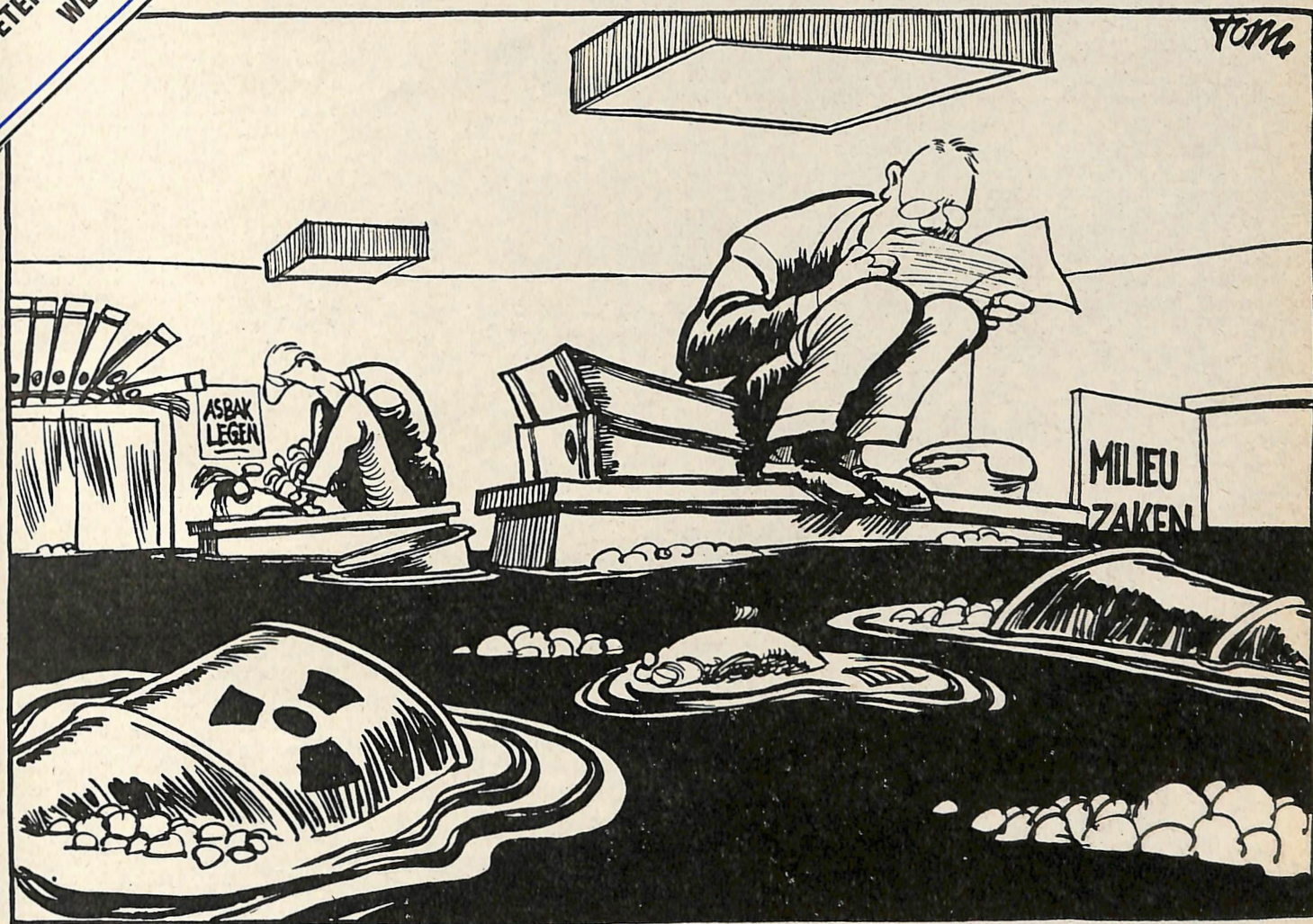

BETER VERKEER MET DE DERDE
WERELD: ZIE PAG. 4/5

HUMANIST

Wijkske uitgave van het Humanistisch Verbond 37e jaargang nr. 15, 5-10-1982

FILOSOOF MARKOVIĆ OP IHEU-KONGRES:

GEBRUIK KREATIVITEIT TEGEN ANTI-HUMANISME IN DE WERELD

„De wil te overheersen, andere menselijke wezens te onderwerpen, is de fundamentele anti-humanistische tendens in de tegenwoordige wereld. Het is het meest duidelijke pathologische verschijnsel in de menselijke historie, het meest tragische type van mislukking van individuen, sociale groepen en staten, de enige belangrijke bron van menselijk lijden.”

Deze kritiek uitte de uit Belgrado afkomstige filosoof Mihailo Marković in zijn openingsrede, gehouden op het achtste wereldkongres van de International Humanist and Ethical Union (IHEU), van 1 tot 5 augustus in het Westduitse Hannover. Het kongres droeg als titel „Anti-humanistische tendensen: uitdaging en antwoord”. Ruim tweehonderd humanisten uit twintig landen woonden het internationale gebeuren bij. Zij diskussieerden met elkaar over de bedreigingen van de menselijke sa-

menleving. Op de laatste dag van het kongres spraken de humanisten zich via een groot aantal resoluties duidelijk uit tegen de in hun ogen grootste gevaren.

Het probleem macht

In zijn diepgaande speech bij de opening van het kongres stelde Marković het thema *macht* centraal. Allereerst de macht zoals die zich voordoet op het bijna ongreepbare nivo van staten onderling. De Joegoslaaf merkte daarover op:

„Wij zijn allen veroordeeld om te leven in vrees voor oorlog en volledige vernietiging van onze gehele planeet.” Hij wees erop dat staten door hun militaire wapentuig niet écht sterk zijn: „Een land is pas sterk, wanneer het kan rekenen op sterke motivatie van zijn burgers om de identiteit en onafhankelijkheid te beschermen”.

Macht is ook waarneembaar in het alledaagse leven van mensen onder elkaar, vooral daar waar zij uit zijn op de eindeloze bevrediging van eigen materiële behoeften. Deze „egoïstische obsessie” kreeg van Marković heel duidelijk het stempel „anti-humanistisch” opgedrukt, onder andere met een verwijzing naar de uitbuiting van de Derde

(vervolg op pagina 3)

De eerste hoofdbestuursvergadering na de vakantie was gewijd aan twee belangrijke zaken: de herziene beleidsnota en de rapportage van het Humanistisch Opleidings Instituut. (HOI). Het laatste kongres had besloten een commissie in te stellen om de beleidsnota-Wichers te herzien. Die commissie is klaar en het hoofdbestuur besprak de nota in eerste ronde in een positieve sfeer. Vooral de verbeterde communicatie met de gemeenschappen en de te organiseren regionale kaderkonferenties kregen bijval. Kritiekpunten waren het ontbreken van aandacht voor de diensten (met inmiddels zo'n 500 functionarissen) en de gebrekkige uitwerking van de pluriformiteitsgedachte. Na de Verbondsraad gehoord te hebben zal het hoofdbestuur definitief over de nota beslissen.

Uit de rapportage van het HOI bleek dat de communicatie met de stichting HVO nog steeds niet optimaal is. Het HOI heeft een aantal voorstellen gedaan die aan HVO worden voorgelegd. Verder

heeft het hoofdbestuur besloten een structuurcommissie in te stellen onder voorzitterschap van Rob Tielman die moet trachten een oplossing te bedenken voor de toekomst van alle humanistische opleidingen. De stichtingen HOI, HVO en Socrates zullen er aan deelnemen.

Voorts was de voorlaatste ronde aan de orde van de zogenaamde 5%-operatie: alle werkvelden worden systematisch langs gelopen op mogelijke bezuinigingen om te voorkomen dat volgend jaar mensen ontslagen moeten worden. Hoewel het ledental gestaag blijft groeien neemt de gemiddelde contributie-bijdrage helaas af waardoor de financiële positie van het HV moeilijker wordt.

Tenslotte nog twee positieve aktualiteiten: de onderwijsvakbond ABOP steunt het HVO-banenplan, en op de oproep van Rob Tielman voor bestuurskandidaten zijn 12 reacties binnengekomen (alleen helaas nog weinig vrouwen en jongeren). (RT).

HET HV HEEFT EEN FUNKTIONARIS JONGERENWERK

Sinds 1 augustus is er weer een nieuw gezicht op het centraal bureau voor het Humanistisch Verbond. Sinds die datum is Hans Vertegaal (26) part-time werkzaam speciaal voor op jongeren gerichte activiteiten van het HV (zowel

plaatselijk als landelijk). Hans studeerde politiekologie en heeft ervaring met club- en buurthuiswerk. Ook was hij actief in universiteitsbesturen en in de politieke partij PPR.

Hij zal zich vooral bezighouden met de ondersteuning van de Landelijke Werkgroep Humanistische Jongeren. Voor vragen over het HV-jongerenwerk is hij bereikbaar op het Erasmushuis, Postbus 114, 3500 AC Utrecht. Tel.: 030-318145.

(Advertentie)

Slecht geheugen?

VERGEET
NOOIT
MEER

namen, gezichten, adressen, getallen, data, afspraken enz. door onze unieke cursus voor succesvolle geheugentraining!

Ontdek het geheim van een ijzersterk geheugen en hoe u o.a. vreemde talen in een recordtijd kunt leren. Vraag uitvoerige informatie

Bon voor GRATIS prospectus!

Naam en adres:

HU

Sturen zonder postzegel aan:
Memoschool, Antwoordnr. 465
2060 VE BLOEMENDAAL

Humanist

Redactie en vormgeving:
Hes van Huizen

Humanist is een tweewekelijkse uitgave van het Humanistisch Verbond
Oudkerkhof 11, Utrecht

Redactieadres:
Postbus 114, 3500 AC Utrecht
Telefoon: 030-318145.

Abonnementsprijs voor niet-leden
f 25,- per jaar t.n.v. Humanistische
Pers

postgiro 58, Utrecht.

Gedrukt op kringlooppapier bij
Brouwer Offset bv, Utrecht.

Amstelland/Buitenveldert organiseert dit seizoen een serie van acht avonden met als thema „Overeenkomsten en verschillen”. De eerste avond van deze maandelijks reeks vindt plaats op woensdag 20 oktober om 20.00 uur in het MOC, Lindenlaan 75 te Amstelveen. Het doel is: met elkaar ontdekken welke overeenkomsten en verschillen er zoal tussen mensen en groepen bestaan en zicht te krijgen op de manier waarop we daarmee omgaan. Aanmelding door storting van f 50,- op giro 12 82 91 t.n.v. penningm. HV onder vermelding van „Overeenkomsten en verschillen” tot 10 oktober a.s.

Zoals reeds vermeld in de „Humanist” van 5 augustus j.l. organiseert de gemeenschap Bussum een drietal avonden over fascisme in samenwerking met een twintigtal andere plaatselijke organisaties. De tweede avond van deze serie vindt plaats op donderdag 21 oktober om 20.00 uur in de Raadhuis-kelder van het Gemeentehuis te Bussum, Brinklaan 35. Joke Kniesmeyer van de Anne Frankstichting zal een inleiding houden met als titel: „Fascisme vandaag”. De avond staat onder leiding van Boy Trip, oud-minister van wetenschapsbeleid. Toegang gratis.

Naar aanleiding van het verschijnen van de folder „Waarom was dit nodig?” van het Algemeen Humanistisch Trefpunt spreekt Mw. A. Zoutendijk, oud-hoofdbestuurslid van het HV en mede-oprichtster van het AHT, op 7 oktober a.s. om 20.00 uur over „Humanisme en verdraagzaamheid”. Plaats: Zaal Eigen Zorg, Stationsstraat te Leiden.

In de gemeenschap Sneek komt de bekende polemoloog Hylke Tromp praten over „Aktuele problemen rond oorlog en vrede”. Dat gebeurt op zondag 10 oktober om 10.30 uur in restaurant „Onder de lindes” aan de Marktstraat te Sneek. Zaal open vanaf 10.15 uur, toegang gratis.

Het gewest Noord-Holland organiseert op 30-31 oktober het traditionele Ge-westelijk weekend. Gezelligheid, ontmoeten, staat dit weekend centraal. Maar we zullen ook met elkaar praten over het aktuele onderwerp „humanisme is niet niks”. Daarnaast staat er ook muziek op ons programma.

Aanvang: zaterdag 30 oktober 14.00 uur, sluiting: zondag 31 oktober 16.00 uur. Plaats: nivogebouw „het Zeehuis” te Bergen aan Zee. Kosten: f 30,- per persoon f 15,- voor kinderen tot 16 jaar. Voor de jonge kinderen is kinderopas aanwezig.

Bij voldoende belangstelling van de tiener-leeftijdsgroep willen wij proberen een „beat-bunker” te realiseren. Maar dan wel zelf banden en platen meebrengen.

Aanmelden: voor 10 oktober 1982 door storting op postgiro 721060 tnv penningmeester gewest Noord-Holland van het humanistisch verbond te Zwanenburg, van het verschuldigde bedrag. Onder vermelding van aantal personen, leeftijden en gewenst dieet.

Jac. van den Oort

Wereld. Hij voegde eraan toe: „De beste dingen in de wereld kunnen niet worden gekocht. Hetgeen gekocht is kan niet tenvolte worden genoten wanneer het wordt gezien door de ogen van de eigenaar.“

Een andere anti-humanistische tendens noemde Marković de groeiende vercommercialisering van informatie en cultuur, „die aktieve geesten verandert in passieve ontvangers van zinloze klanken en beelden“. Deze trend is juist daarom anti-humanistisch omdat zij gekarakteriseerd moet worden als een ontkenning van autonome, rationele en kritische vermogens van het menselijk bewustzijn.

Ingaande op de slogan van het kongres „uitdaging en antwoord“ stelde Marković dat echt humanistische bewegingen zullen proberen om alle machtsmonopolies teniet te doen. Ondanks de vele gevaren die ons bedreigen zei de filosoof vertrouwen te hebben in wat hij noemde „het meest specifiek menselijke kenmerk van onze geschiedenis: de onbegrensde creatieve kracht van menselijke wezens“.

De komplette tekst van de toespraak van Marković is afgedrukt in het zojuist verschenen septembernummer van *Revenschap*.

Een leven vóór de dood

Na de openingsdag werd in naar taal gesplitste groepen verder gediscussieerd over thema's als teleurstellingen bij de jeugd, geïnstitutionaliseerd geweld en vervreemding in de massamaatschappij.

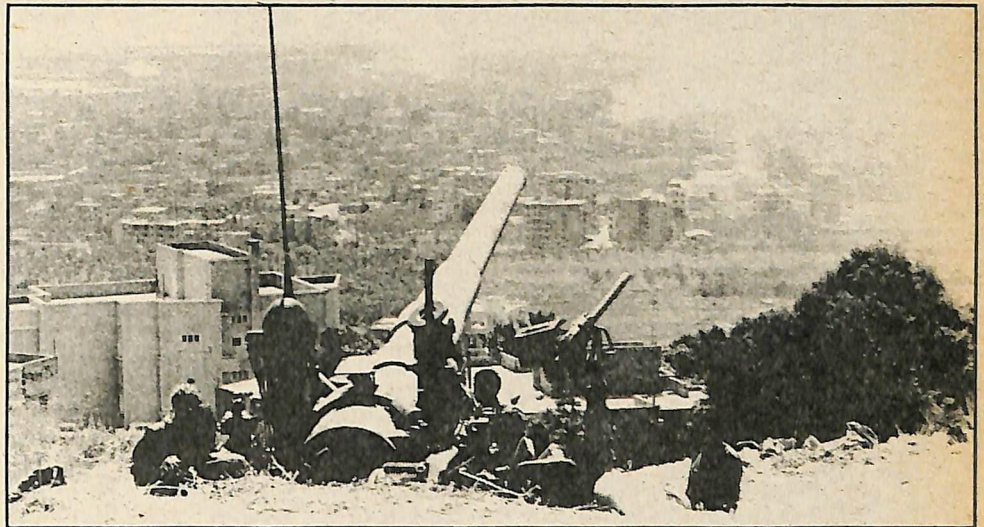
De Nederlandse hoogleraar kinderrecht Madzy Rood-de Boer en de Duitse scholier Sebastian Rheinfeld hielden inleidingen over het thema jeugd. Rheinfeld probeerde duidelijk te maken waarom hij als jongeman van 19 teleurgesteld is: „Een leven vóór de dood, daar gaat het mij om. Maar wat heb ik van de toekomst te verwachten: een toenemende wapenwedloop, overproduktie, fantasieloos werk, betonnen wooncomplexen, en gebrek aan warmte onder de mensen, creativiteit en zinvol werk.“

Het thema geweld werd ingeleid door de Zwitserse journalist Hans Jürgmeier, die de zomerrellen in Zürich had meegemaakt, en de Amerikaanse filosoof Ies Spetter. De laatste maakte op de aanwezigen diepe indruk door zijn pleidooi voor vriendschappelijker omgangsvormen, gebaseerd op wederzijds vertrouwen.

De Italiaan Rivero en de Amerikaan Kurtz hielden toespraken over vervreemding. Daarbij bleek Paul Kurtz ontzet door het in Amerika toenemend ontzag voor onwetenschappelijke denkwijzen: „De evolutietheorie is bijvoorbeeld in diskrediet gebracht door bijbelfanatien die ons weer willen doen geloven dat een god de wereld in zeven dagen heeft geschapen.“

Het is onmogelijk om op alle discussiepunten in te gaan. Trouwens, hoe interessant die thema's ook zijn, zeker zo belangrijk is de motiverende kracht die van zo'n internationale samenkomst

OOK IHEU-RESOLUTIE OVER OORLOG IN LIBANON

Eén van de vele resoluties die op het IHEU-kongres aan de orde was, betreft de situatie in Libanon. Hoewel het IHEU-kongres begin augustus plaats vond, is de tekst door het recente afschuwelijke bloedbad in de Palestijnse vluchtelingenkampen bij Beiroet helaas aktueller dan ooit. Daarom hierbij de letterlijke tekst van de resolutie.

„De IHEU (...) betuigt haar grote bezorgdheid over het moorden dat in Libanon gaande is. Als humanisten verwerpen wij het gebruik van fysiek geweld voor het bereiken van politieke doeleinden door de oorlogsvoerende partijen. Zowel het Israëlsche als het Palestijnse volk hebben het recht om te leven in hun respectievelijke soevereine staten. Wij veroordelen in het bijzonder de huidige belegering van een moderne stad wat aanhoudend leed en verlies van duizenden mensenlevens (meest burgers, vrouwen en kinderen) tot gevolg heeft.“ Het Humanistisch Verbond ondersteunde dit standpunt. (HvH)

uitgaat. Eens in de vier jaar, als zo'n kongres plaatsvindt, ontmoet men elkaar en velen putten daaruit de moed om met hun werk thuis dóór te gaan. In heel wat landen is de leefsituatie van niet-gelovigen een stuk slechter dan bijvoorbeeld in Nederland. Het is soms maar een handjevol humanisten die het in landen als Israël, India en Canada volhouden aktief aan de weg te timmeren. Hoezeer ook in óns land nog sprake is van achterstelling van niet-gelovigen, opmerkelijk is dat in de ogen van vele buitenlanders Nederland beschouwd wordt als het Mecca van het humanisme.

Tal van resoluties

Op de slotdag van het kongres werden zestien resoluties besproken die op het centrale thema betrekking hadden. De zo verschillende samenstelling van het internationale gezelschap leverde bij de stemmingen en discussies daarover soms spannende momenten op. Maar hoe kan dat anders, als niet alleen a-politiek ingestelde humanisten, maar ook felle vrijdenkers en radikale, autonome humanisten aan zo'n kongres deelnemen.

Voor al de Israëlsche inval in Libanon verhitte de gemoederen in de toch al snikhete zaal danig. Niettemin werd het optreden van de Israëli's met grote meerderheid van stemmen veroordeeld (en dat leverde inmiddels al een blijde dankbrief van de PLO aan de IHEU op). Al wordt de resolutie door de PLO ten onrechte opgevat als IHEU-steun aan

„hun zaak“. Verder werden resoluties besproken over vrede, een internationale humanistische vredesbeweging, het isolement van veel ouderen, de praktijken van multi-nationals, werkloosheid, overbevolking, de behandeling van geesteszieken, bepaalde vormen van politieke onderdrukking, kortom een reeks van anti-humanistische tendensen in de huidige wereld. In het dagelijks bestuur van de IHEU werd later nog een extra resolutie aangenomen, waarin Amnesty International werd opgeroepen om in de toekomst ook op te komen voor de rechten van homoseksuelen, nog altijd een moeilijk punt bij deze mensenrechtenorganisatie.

De Amerikaan Howard Radest, samen met Marković en de Nederlander Bert Schwartz deeluitmakend van het kongrespresidium, sloot het kongres op bescheiden wijze af. Terecht merkte hij op dat resultaten van een kongres met zoveel verschillende mensen niet eensluidend zijn weer te geven. „Het is een illusie te denken dat humanisten uit al die landen het na een paar dagen wel eens zullen zijn met elkaar. Wat werkelijk van belang is, is de poging om elkaar te begrijpen door te luisteren. In die bereidheid schuilt mijn hoop voor de toekomst.“

In 1986 zal de IHEU het negende wereldkongres organiseren in Oslo. Na Nederland en België kent Noorwegen sinds kort de in omvang derde beweging van humanisten.

Bert Boelaars

TRAINING VOOR UITVAART BEGELEIDING

„In 1977 is een kollega van mijn man gestorven. Hij was leraar en er was een bijzonder grote begrafenis. We kwamen daar binnen met honderdvijftig mensen. De begrafenisondernemer vroeg: is er iemand die iets wil zeggen? Nou, dat was dus niemand. En zo schoven we er weer uit. We waren nog maar amper buiten de deur of ik zei tegen mijn man: Zo wil ik niet onder de grond.”

Een variatie op een veel voorkomende grief. Buitenkerkelijken worden vaak stiefmoederlijk behandeld bij begrafenissen of krematies. Ofwel er is een dominee die zonder rekening te houden met de levensovertuiging van overledene en nabestaanden God het werk laat doen, ofwel er wordt helemaal niets gezegd. Alsof buitenkerkelijken ook buiten de dood staan. En alsof uitvaartbegeleiding en rouw voorbehouden zijn aan een kerk.

Dat dit geenszins het geval is, bewijst wel de grote vraag naar humanistische uitvaartbegeleiding. De vrijwilligers die dit belangrijke werk doen, praten bij een sterfgeval met de nabestaanden en houden – indien gewenst – een toespraak op de begrafenis of de krematie. Om deze uitvaartbegeleiders/sters te steunen en/of op te leiden, bestaat er een cursus uitvaartbegeleiding. Zo'n cursus duurt acht avonden en wordt in het gehele land gegeven. De dienst Plaatselijke Geestelijke Verzorging waaronder de humanistische uitvaartbegeleiding valt, zoekt mensen die na een gevolgde training deze cursussen kunnen verzorgen.

Deze training voor het geven van de cursus uitvaartbegeleiding neemt twee weekenden en zes avonden in beslag. Om hieraan deel te nemen moet men interesse hebben in dit soort werk, enige ervaring in het werken met groepen en moet men de doelstellingen van het Humanistisch Verbond onderschrijven.

De training begint met een weekend op 29, 30 en 31 oktober, vervolgt met zes wekelijkse donderdagavonden in Utrecht en wordt afgesloten met een weekend op 18 en 19 december. De uiterste inschrijfdatum is 13 oktober. De kosten zijn f 50,-. Voorafgaande aan de deelname zal een (intake)gesprek worden gehouden met de begeleidsters van de training. Deze gesprekken zullen kort na 13 oktober plaatsvinden.

Heeft u interesse? Schrijft u dan zo snel mogelijk een brief met uw motivatie en enige persoonlijke gegevens naar het Humanistisch Verbond, Postbus 114, 3500 AC in Utrecht. Wilt u dan in de linkerbovenhoek van de enveloppe „training uitvaartbegeleiding” zetten. Nadere informatie: Marcelle Prummel, tel. 05228 - 651 en Nicolette Hasper tel. 030 - 318145.

ECHTPAAR VUYK ZAC NOODZAAK VAN ONTV

Sommige westerse bezoekers van de stad Juliaca in Zuid-Peru krijgen de eerste dagen extra zuurstof toegediend. Andere nieuwkomers hebben in het begin knetterende hoofdpijn. Het is dan ook wel even wennen om te leven op een hoogte van bijna 4000 meter (vergelijk de Mont Blanc: 4800 meter) waar de ijle lucht je af en toe naar adem doet snakken. Het klimaat is rauw op deze hoogte en de dieren lijken beter tegen de winterse kou uitgerust dan de mensen. Ezels, honden, zelfs varkens zijn er bedekt met lange pluizige vachten. De alpaca, een klein en zeer eigenzinnig soort lama loopt er met zijn soms 20 cm dikke wollen vacht parmantig rond (zie foto). De Quechua-Indianen die op deze hoogvlakte wonen, lopen ondanks de soms felle kou bijna allemaal op blote voeten. Niet vanwege een of andere misplaatste folklore, maar noodgedwongen uit armoede. Want armoede is troef in deze armste streek van Peru.

Al met al geen vrolijk beeld voor een bezoekende westerling die in eerste instantie slechts de felgekleurde kleren en de curieuze bolhoeden die de vrouwen dragen, zal opvallen.

Twee Nederlanders die de streek onlangs bezochten, keken verder dan deze pittoreske beelden. Want Anske en Jan Willem Vuyk reisden naar Zuid-Peru als vertegenwoordigers van de HIVOS-achterban, in het kader van een uitwisselingsprogramma met de weinig poëtische naam „Beter Verkeer met de Derde Wereld”. Neen, geen plan om brede asfaltwegen aan te leggen naar ontwikkelingslanden, de naam is meer overdrachtelijk bedoeld: door „gewone mensen” de kans te geven met eigen ogen te zien wat door HIVOS gesteunde projecten bereiken. De opgedane kennis en ervaring kan terug in Nederland verder worden uitgedragen. Ook zullen mensen uit de ontwikkelingslanden hier in Nederland over hun ervaringen met HIVOS-projecten komen vertellen. Over deze programma's en projecten kunt u uitvoerige informatie verkrijgen bij HIVOS, maar laten wij terugkeren naar de alpaca's en de bolhoeden waartussen het echtpaar Vuyk drie weken lang verkeerden.

Voor het bezoek van het echtpaar Vuyk ging het brei-comité van het dorp Tacamani op de foto. Rechtsboven een foto van een alpaca, de leverancier van de wol voor de gebreide truien van de Quechua-Indianen (foto rechtsonder).

De Stichting ABAL verkoopt dit produkt uit Peru.

Abal heeft in verscheidene steden winkels en geeft daarnaast een catalogus uit van al hun produkten uit ontwikkelingslanden. Deze catalogus (waarmee u per post bestellingen kunt doen) is verkrijgbaar vanaf 10 oktober. Interesse? Belt u dan even naar ABAL, tel. 01717-7948 (Rouwkooplaan 7, 2251 AP Voorschoten).

Bij bezoek aan HIVOS-project in Zuid-Peru

MET EIGEN OGEN ONTWIKKELINGSWERK

Hun gastheer in Peru was CEPIA, een centrum dat zich vooral richt op de verbetering van de leefsituatie van de Quechua-Indianen. CEPIA krijgt sinds enkele jaren subsidie van HIVOS. Dit geld (vorig jaar 150.000 gulden) wordt vooral besteed aan verbetering van de wol en de wolprodukten.

De wol van de alpaca is bekend als zeer hoogwaardig. Het heeft een speciale zijde-achtige glans en de natuurlijke kleur is fraai. Daarbij komt nog dat het niet kan scheuren. In landen als Amerika, Frankrijk en Japan is de alpacawol zeer geliefd. In Nederland is het produkt nog nauwelijks bekend.

Het CEPIA-project streeft ernaar hierin verandering te brengen.

Men is hard bezig om met veel geduld de eindprodukten van de wol (vooral truien, mutsen en wanten) te verbeteren. Breien is bij de Peruaanse Indianen een oude traditie die zowel door vrouwen als mannen wordt beoefend. Maar de kwaliteit laat vaak te wensen over: volgens westerse maatstaven zijn de maten vaak te klein en de breipatronen slordig. Er worden nu breilessen gegeven en boekjes uitgereikt met tekeningen zodat modellen en patronen secuur kunnen worden gevolgd. Hierdoor stijgt de kwaliteit van het breiwerk langzaam maar zeker.

Maar deze verbeteringen zouden het inkomen van de bevolking nog niet ver-

hogen als men geen greep krijgt op de tussenhandel. Deze koopt de ruwe wol op of biedt te lage prijzen voor de gebreide eindprodukten. Ook hiertegen heeft de CEPIA de strijd aangeboden door een organisatie op te zetten die de boeren voorziet van grondstoffen en hun eindprodukten afneemt zonder tussenkomst van wie dan ook.

Ook wordt hard gewerkt aan het voedselprobleem, zowel bij de mensen als bij de veestapel. Het klimaat is ruw, de grond schraal en zanderig. Er groeit slechts wat gerst, tarwe en aardappelen. Niet genoeg voor mens en dier om het gehele jaar van te leven. CEPIA introduceerde daarom de wortel, die in combinatie met rijst een goed bestrijder is van de veel voorkomende diarree (door deze ziekte sterven veel jonge kinderen). Ook beseffen de Indianen steeds beter dat goede voeding van hun veestapel minder ziekte en betere wol geeft.

Steeds is het uitgangspunt van CEPIA: voortbouwen op wat al bestaat, uitgaan van behoeftes en mogelijkheden van de mensen zelf.

De verbeteringen zijn vaak bescheiden en komen langzaam en moeizaam tot stand, maar ten bate van de mensen die het het hardste nodig hebben. De inzet van de mensen zelf is vaak groot omdat zij merken dat hun situatie verbetert en

dat zij minder afhankelijk worden. Anske en Jan Willem Vuyk hebben met eigen ogen kunnen zien van welk een onschatbare waarde dit door HIVOS gesteunde en begeleide CEPIA-project is. Zij zijn inmiddels van hun drieweekse reis op de ijle hoogvlakte van de Andes teruggekeerd naar de lage (en relatief nog steeds rijke) landen aan de zee. Maar hun opdracht is nog lang niet uitgevoerd. Hier in Nederland doen zij hun relaas van hun ervaringen aan een ieder die het horen wil. Opdat meer mensen doordrongen raken dat ontwikkelingswerk zeer noodzakelijk is, ook als het hier in Nederland slechter gaat.

Heeft u ook belangstelling om uitgebreid de boeiende ervaringen van Anske en Jan Willem Vuyk te horen en hun foto's en dia's te zien? U kunt hen uitnodigen om voor uw HV-gemeenschap, personeelsvereniging of gewoon uw kring van vrienden en kennissen een lezing te houden. Wilt u meer weten van HIVOS, heeft u interesse in het uitwisselingsprogramma „Beter Verkeer met de Derde Wereld” of wilt u ook wel eens zelf een kijkje nemen bij een HIVOS-project, neemt u dan contact op met HIVOS. Zij sturen u dan vrijblijvend alle informatie.

Het adres is: HIVOS, Beeklaan 387, 2562 AZ Den Haag. Tel. 070-636907.

Hes van Huizen

HIVOS

HIVOS is de afkorting voor Humanistisch Instituut voor Ontwikkelingssamenwerking en is in 1968 opgericht door leden van het Humanistisch Verbond. Doel is een bijdrage te leveren aan de strijd tegen armoede en onderdrukking in de derde wereld. In ontwikkelingslanden worden projecten gesteund en in Nederland wordt voorlichting gegeven. HIVOS is een kleine organisatie die op basis van gelijkwaardigheid met mensen in de derde wereld samenwerkt. De projecten die worden ondersteund zijn kleinschalig en worden uitgevoerd door de mensen zelf. Doel is dat de mensen uiteindelijk zelfstandig verder kunnen gaan.

HIVOS richt zich op de allerarmsten en meest onderdrukten: kleine boeren, landlozen, vrouwengroepen, bewoners van krottenwijken. HIVOS werkt samen met plaatselijke organisaties die men zelf heeft opgericht, dus koöperaties, dorpskomités en bedrijfjes met zelfbestuur.

HIVOS steunde vorig jaar 135 projecten voor een bedrag van bijna 12 miljoen gulden.

KULTUUR EN NORMEN

Op zaterdag 16 en zondag 17 oktober houdt de Internationale School voor Wijsbegeerte te Leusden een conferentie over cultuur en normen (Problemen op weg naar een multikulturele samenleving). Doel van deze conferentie is een wisselwerking tot stand te brengen tussen meer theoretische ideeën over cultuur (hoe in verschillende culturen verschillende normen bestaan, hoe die normen kunnen botsen, en hoe ze kunnen veranderen) en meer praktisch gerichte mogelijkheden en ideeën om tot een multikulturele samenleving te komen (de nadruk hierbij ligt op het onderwijs).

Nadere inlichtingen: Internationale School voor Wijsbegeerte, Dodeweg 8, 3832 RD Leusden, tel. 033 - 15020.

LOST DE KRISIS VROUWEN OP?

De vrouwengroep van de Nivon-jongeren organiseert op 6 en 7 november in Lage Vuursche een weekend over dit thema voor meiden en vrouwen.

Krisis lijkt van alles aan te wakkeren, schuldgevoelens, (oudere werkende vrouwen die bang zijn werk te doen wat werkeloze jongeren zouden willen doen, dubbele inkomens een bron van piekeren voor veel vrouwen) allerlei vragen dringen zich aan je op.

Hoe blijf je staande in de mannenwereld, of hoe blijf je jezelf in het huis houden, wat lever je daarvoor in?

Voor informatie: buro Nivonjongeren, tel. 020 - 726003 vragen naar Marian ter Haar. Kosten leden f 21,- en niet leden f 27,- (all in).

WIE WIL WONING?

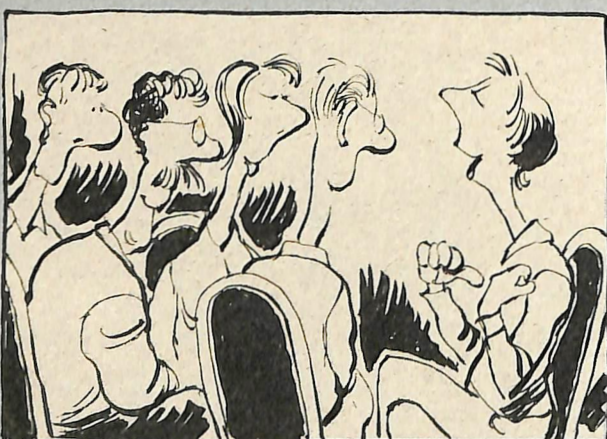
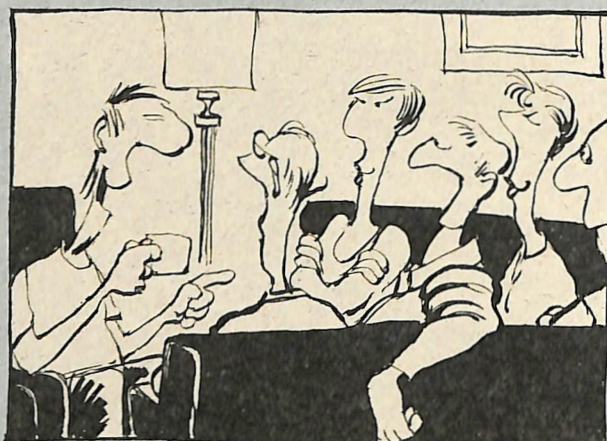
In het Humanistisch Centrum voor Ouderen „Buijtenhaghe“ te Zoetermeer komen binnenkort enige bovenverdiepingen vrij. Deze woningen liggen op de eerste verdieping en hebben geen lift. Belangstellenden die 65 jaar of ouder zijn, kunnen schriftelijk informatie vragen bij:

secretariaat Buijtenhaghe, Bergmanstrook 45, 2726 RR ZOETERMEER

POLITICI OVER PLURIFORMITEIT

In de vorige „Humanist“ plaatsten wij meningen van enkele politici over de pluriformiteit in het Verbond. Wij hoopten in dit nummer de reacties te kunnen plaatsen van de andere gevraagde politici. Helaas hebben zij niet of negatief op ons verzoek gereageerd.

Brochure over groepswork verschenen

Onlangs is bij het Humanistisch Verbond een brochure verschenen over het door het HV georganiseerde groepswork. De brochure gaat uitgebreid in op de karakteristieken van de gespreks-, praat- en ontmoetingsgroepen en geeft daarnaast praktische informatie en verwijzingen voor verdere inlichtingen.

De gedachte achter het humanistische groepswork is dat mensen elkaar nodig hebben om hun weg in het leven (weer) te vinden. Immers, samen met anderen is een mens vaak tot meer in staat dan alleen. Al was het alleen al omdat men veel kan leren van elkaars ervaringen.

In het leven zal men vaak trachten een balans te vinden tussen vaak tegenstrijdige belangen. Zo is de wens om voor zichzelf op te komen nog wel eens in strijd met de eisen die de omgeving stelt; en is de mens enerzijds het middelpunt van zijn eigen bestaan maar tegelijkertijd ook een klein onderdeel van het totaal. Ook is het vaak een hele opgave om wensen en mogelijkheden (b.v. lichamelijk, sociaal) op elkaar af te stemmen. Meer zicht op zichzelf kan leiden tot een grotere weerbaarheid. Meer inzicht in wat een ander drijft, kan leiden tot een beter begrip voor die ander. En in het algemeen kan een dieper inzicht in de nietigheid van de mens, maar ook van zijn vele mogelijkheden een aansporing zijn om zich met meer overgave en warmte in te zetten voor een gezamenlijk menselijk streven.

Het bijwonen van een door het Humanistisch Verbond georganiseerde gespreks-, praat- of ontmoetingsgroep kan hiertoe een mogelijkheid zijn. (HvH).

De brochure „Groepswork“ is gratis. U kunt 'm aanvragen bij het Humanistisch Verbond, Postbus 114, 3500 AC in Utrecht. Tel. 030 - 318145

BRIEVEN VAN LEZERS

Maksimum lengte van ingezonden brieven: 250 woorden. Redactie heeft recht in te korten.

Waarom geen uitspraak Libanon

Waarom geen uitspraak over Libanon? Omdat zij overbodig is en onduidelijk zou maken hoe humanisten in de wereld staan (humanisten staan niet tegenover de wereld, maar er „in“, zij zijn „deel“ van de wereld, de wereld zelf). Het is duidelijk dat, als je gelooft in het gesprek van de zich verantwoordelijke voelende mens met de andere zich verantwoordelijk voelende mens, je dan iedere situatie, waar dat gesprek wordt vermeden (niet erkennen van de ander) of waar dat leidt tot geweld (terrorisme, operatie „Vrede voor Galil“) – verfoeit. Maar veroordeel je één zo'n situatie – de bommen op Beiroet – en alle anderen niet, dan wordt onduidelijk wat je als humanist wilt. Ga je de andere situaties ook veroordelen, dan wordt dat een eindeloze waslijst: De aanval van Argentinië op de Falklands, het terugslaan van Engeland, de rassendiscriminatie in Z.-Afrika, de onderdrukking en concentratiekampen in Rusland, de terreur in Argentinië, Chili, Honduras, de invallen in Angola, de onderdrukking in Polen, etc, etc, etc. Stel: we geven over al deze situaties verklaringen af. Is het dan duidelijk wat humanisten wel willen? Ik geloof van niet. Eén weglaten is willekeur. Betekent weglaten goedkeuren of er vrede mee hebben? En wat bereiken wij ermee? M.i. niets. Voor mij zijn al dergelijke uitspraken een draaien om de hete brei: Welke houding moeten wij aannemen tot onze medemens, die zich niet verantwoordelijk voelt voor zijn andersdenkende en willende medemens. En: welke houding neemt de humanist aan tot degene die niet met zijn medemens wil praten. Dat is de vraag voor de humanist „in“ de wereld. Met vermaan, zedelijke verontwaardiging of „kritisch zijn“ wordt die vraag niet beantwoord, maar weggeschoven. Ook zal een verklaring tegen, of over iemand die niet tot gesprek in staat of bereid is, hem sterken in zijn houding, en niet zijn redelijkheid aanspreken. De beantwoording van de vraag kan

niet zonder begrip van de humanist voor die „medemens zonder wil of vermogen tot gesprek“. Ik kan in het vergelijken van W.-Beiroet met een ghetto geen teken van begrip zien. In de mening dat „de zionisten elke kritiek op Israëls optreden pareren als bewijs van jodenhaat“ (citaat uit ingezonden brief „Humanist“ nr. 14 red.) bespeur ik geen enkele poging tot een gesprek, meteen anders denkende medemens – de zionist, want die is vaak wel kritisch t.a.v. de inval in Libanon en deinst niet voor een echt gesprek terug.

Ik geloof dat voor het humanisme een uitspraak als Hans Rudy Bos verlangt, een slechte zaak is en ik mis in zijn vertoog de humanist. Zijn verwijten aan het hoofdbestuur en de kritisch humanisten vind ik een uiten van kreten, die een humanist onwaardig zijn. Kreten die nergens op berusten en zeker niet op respect voor zijn medemens en het verlangen naar een gesprek. Ik besef dat een gesprek over onderwerpen als deze moeilijk is en alleen mogelijk als men de eigen overtuiging in zichzelf bespreekbaar stelt, als men aan zichzelf kan twijfelen en het aandurft onzeker te zijn.

J. A. Ebbinge Wubben, Schiedam

Waar moet ik met deze vragen naartoe

1. Moeten we partij kiezen voor of tegen Israël, Zuid-Afrika, Argentinië of Zuid-en Midden-Amerika, ook tegen USA en geheel Oost-Europa, de Filipijnen, enz.? Natuurlijk is ieder humanist tegen oorlog en geweld en vervolging, waar ook ter wereld. Maar moeten we gezamenlijk (bij meerderheid) uitmaken welk geweld het ergste is?
2. Stemadviezen? Allemaal stemmen op de meest-humane (linkse) partij? Natuurlijk zijn we allen tegen godsdienstige en politieke dogma's en tegen atoombommen (veel of weinig). Maar wat te doen, als je meest humanistische idealen, zoals levenshervorming, dierenbescherming, natuurlijke leef- en geneeswijze, milieubescherming, enz. beter geborgen zijn bij sommige rechtse groepen dan bij linkse dronken ministers? Verandert de wereld door parlementen en partijen, of door de veranderende mentaliteit van onszelf, van het volk? En moet de humanistische gedachte niet in alle lagen van de bevolking doordringen?
3. Net hebben we de kerkelijke god de voorkeur uitgewerkt, of de religieuze god komt de achterdeur weer binnen. Om zich te kunnen handhaven trekken gelovigen zich graag uit de invallende kerken terug op godsdienst of religie. In de praktijk is daartussen meestal geen grens. Dan benoemt men zijn „diepste innerlijk wezen“, zijn „hoogste gevoel“ of gewoon maar de „liefde“ tot „god“. Alsof de mensen die hun gezond verstand gebruiken, minder liefde of gevoel zouden hebben. Trouwens hebben eeuwen van wreed christendom ons niet genoeg van dat „gevoel“ laten zien? Maar ten slotte: waar moet ik met deze drie naartoe, weet u het?

Harry Dissen (Utrecht)

VERBOND OP RTV

radio

HET VOORDEEL VAN DE TWIJFEL
dinsdag, 18.30–19.00 uur, Hilversum 2

woensdag, 18.30–19.00 uur, Hilversum 2

televisie

VIJF MINUTEN BEDENKIJD
elke zondagavond 20.40–20.45 uur op Nederland 2.

WIJ ZIJN VRIJ!?

vrijdag 15 oktober, 22.45–23.15 uur, Nederland 1

Een parabel voor televisie, waarin de videokunstenaar Michel Cardena op zijn eigen wijze waarschuwt voor de gevaren die volgens hem de wereld (weer) bedreigen: de kerk, het militarisme en de burgerlijkheid.

Twee homoseksuele jongemannen leven in een land waar ze zich onderdrukt voelen. Ze besluiten daarom naar een ander land te gaan om de zo begeerde vrijheid te vinden. Tijdens hun reis worden ze met allerlei verleidingen gekonfronteerd. Bij het bereiken van hun bestemming juichen ze: Somos libres! Wij zijn vrij! Maar al spoedig volgt de ontzuivering.

Scenario, montage en regie: Michel Cardena.

Productie: Stichting De Appel, Amsterdam.

SYMPOSIUM VRIJDENKERS OVER GODSDIENST EN GEWELD

Op zaterdag 23 oktober wordt in Rotterdam een symposium gehouden over het onderwerp godsdienst en geweld. Het symposium wordt georganiseerd door de Belgische Vrijdenkers en Vrijmetse-laars (de Watergeuzen) en de Nederlandse Vrije Gedachte.

Het programma ziet er als volgt uit:
10.30–11.00 uur Aankomst en koffiedrinken
11.00–13.00 uur Jan Vis over godsdienst
13.00–14.00 uur Middagpauze
14.00–16.00 uur Pim Logman over geweld

De discussieleider is Piet Janssens uit Antwerpen. Plaats: Rotterdam, Westersingel 19 (dichtbij Centraal Station). Entreprijs: f 2,50. Opgeven voor 17 oktober bij: DVG, Postbus 1087 in Rotterdam.

Tweede ronde Socrates-symposia van start

Het nieuwe seizoen van HV-activiteiten is weer begonnen. Zo start de Stichting Socrates deze maand met een tweede serie symposia elke eerste dinsdag van de maand. Op dinsdag 5 oktober is het onderwerp „Humanisme, ook een leefstijl?” De twee inleiders zijn Albert Nieuwland en Jan Brandt Corstius, respectievelijk socioloog en neerlandicus. Maar dit zegt nog onvoldoende over hun verschil in inzicht hoe zij aankijken tegen een humanistische leefstijl. Bij Albert Nieuwland speelt het religieuze element een rol bij een humanistische leefstijl, terwijl Jan Brandt Corstius liever dichtert bij de werkelijkheid van alledag wil blijven. Maar voor beiden is de vraag van belang hoe herkenbaar de humanist is in zijn of haar gedrag. Op deze avond komt dus niet zozeer de theorie van het humanisme aan de orde als wel de gevolgen van een humanistische levenshouding voor het dagelijkse doen en laten van de humanist. Humanisme als leefstijl: bestaat het, en zo ja hoe herkennen we het? Dinsdagavond 5 oktober weet u misschien het antwoord. Het symposium vindt plaats in het Erasmushuis, Oudkerkhof II te Utrecht. Aanvang 20.00 uur, einde rond 22.15 uur.

Voorzitter is Arie den Broeder en als co-referent treedt op Bert Schwarz, vice-voorzitter van het HV. Uiteraard is er ruimte voor discussie. De toegang is gratis.

En om u alvast een kijkje in de toekomst te geven: in de maanden november en december zal aandacht worden besteed aan het onderwerp „Redelijk denken”. En voor '83 staan de onderwerpen „Ar-

beid” en „De verantwoordelijkheid van de wetenschapper” op het programma. De Stichting Socrates beoogt met het houden van deze symposia een bijdrage te leveren aan de verdieping van het humanisme. Hoewel de symposia niet als puur wetenschappelijk zijn te bestempelen, overheerst wel het studieuze karakter van de avonden. Sommige symposia dienen ter inleiding van een langerdurend project zoals „Redelijk Denken”. (HvH)

Emancipatieproject Socrates

De Socrates symposia over emancipatie, begin dit jaar leidde tot de oprichting van een studiegroep die in juni een eerste bijeenkomst hield. Daar werd een werkplan voor het project vastgesteld en binnenkort zal begonnen worden met de uitvoering daarvan. Het is de bedoeling dat de studiegroep in zes bijeenkomsten de waarde van het begrip emancipatie onderzoekt. Geprobeerd zal worden de volgende vragen te beantwoorden:

1. Wat is over emancipatie bekend aan opvattingen onder verschillende auteurs?
2. Welke relaties zijn te trekken met filosofische begrippen zoals menselijke waardigheid, vrijheid, solidariteit, gevoel en rede?
3. Wat zijn maatschappelijk en persoonlijk de voorwaarden om tot emancipatie te komen?
4. Is het een groepsfenomeen of een persoonlijk fenomeen?
5. Is het een kultuurgebonden begrip en proces?

6. Welke relatie ligt er met levensbeschouwingen?

De nadruk ligt op de eerste twee vragen. Aan het slot zal worden toegewerkt naar de vraag: welke emancipatie is nu aktueel? Mogelijk kan op grond hiervan een oordeel tot stand komen over de Wet Gelijke Behandeling die volgend jaar opnieuw aanleiding zal geven tot commentaar, en zeer zeker ook van humanistische zijde. Een goeddoordachte beschouwing is daarom welkom en daarom het meest konkrete doel van deze studiegroep.

De eerste bijeenkomst vindt plaats op maandag 11 oktober. En vervolgens op 8 november, 13 december, 10 januari, 14 februari en een nader te bepalen datum in maart. Plaats: het Erasmushuis, Oudkerkhof 11 te Utrecht, steeds van 19.30-21.30 uur. Degenen die het ambitieuze werkplan niet afschrikt, kan zich wenden tot de funktionaris van de Stichting Socrates Bert Boelaars, Postbus 114, 3500 AC Utrecht, 030 - 318145. Er is nog plaats voor deelnemers!

den haag vraagt:

Humanistisch Geestelijk Raadvrouw/man

voor 10 uur per week

vac. nr. 138-200B1649

Voor de Gemeentelijke ziekenhuis Leyenburg t.b.v. de afdeling Geestelijke Verzorging

Taak: leveren van een bijdrage aan de geestelijke verzorging van patiënten en hun familie; meewerken aan de verdere opbouw en integratie van geestelijke verzorging in het ziekenhuis. In verband met het voorgaande is bereidheid tot samenwerking in het team van geestelijke verzorgers en met diverse andere disciplines in het ziekenhuis een vereiste.

Vereisten: (nagenoeg) afgeronde opleiding aan het Humanistisch Opleidingsinstituut bij voorkeur ziekenhuiservaring.

Salaris: beloning nader overeen te komen.

Informatie: voor nadere inlichtingen kunt U zich telefonisch wenden tot mevr. L. H. A. Viehoff, koördinator humanistische geestelijke verzorging in ziekenhuizen, telefoon 030-318145 (werk), 02942-1621

(huis) en bij ds. D. A. Cazemier, p/a ziekenhuis Leyenburg, telefoon 070-298000.

Sollicitaties inzenden 14 dagen na verschijnen van dit blad.

Voor deze functie geldt:

Het salaris is afhankelijk van opleiding, leeftijd en ervaring. Vrouwen, die menen aan de gestelde eisen te voldoen, worden uitdrukkelijk verzocht te solliciteren.

Schriftelijke sollicitaties onder vermelding van het vacaturenummer in de linkerbovenhoek van brief en enveloppe en voorzien van uw adres met postcode, zenden aan het Gemeentelijk Wervingscentrum, Postbus 11, 2501 CA 's-Gravenhage.

gemeentelijk wervingscentrum

